

Inatsisartuni ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Siumut
TAMASSA

Uuliasiuunnginnissamut aningaasaliisartunut tunngatillugu § 37-mut tunngasutut apeqqut nr. 2012-280-imut akissut

10. december 2012
Sagsnr. 2012-060449
Dok. Nr.

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu uuliasiuunnginnissamut aningaasaliisartunut periarfissaasunut tunngasunik Naalakkersuisunut ataani allassimasunik apeqquteqarsimavutit.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Naalakkersuisut misissuisimappat nunarsuarmi uuliasiuunnginnissamut aningaasaliisartunik peqarnersoq?

Akissut:

Amazonasimi Ecuadorip pigisaata qeqqani Yasuni Nationalparkip ataani uuliaatinik nassaa-rineqarsimasunik Ecuadorip præsidentia Rafael Corraeap nunami naalakkersuisut atornianngikkaat 2007-imi aprilimi nalunaarutigaa. Naalakkersuisut uuliamit isertitaasin-naasunik atuiniannginnerminnut piareersimapput uuliamit isertitaasinnaasutut naatsor-suutigisat affaanit aningaasaliisoqarsinnaappat. Ecuadorimi naalakkersuisut aningaasat qin-nutigisaat tassaapput ukiut 13-it ingerlaneranni akiliutigineqartussat 3,6 mia. \$-it missaat. Nunarsuarmi inuiaqatigiisut kattullutik aningaasat pissarsiareqqullugit, taamaalillunilu nu-nami allanngutsaaliugaasumi uumasooqassutsip assigiinngisitaassusaata kinguaajusussanut isumannaarneqartillugu Ecuadorimi naalakkersuisut kaammattuuteqarput. Tamaanissaaq uuliasiorqarsinnaaneraniq eqqorneqarsinnaasunik arlalinnik nunap inoqqaavinik najuga-qartoqarpoq.

Kingornatigut Ecuadorip tungaanit, soorlulusooq nunani tamalaani inuiaqatigiit ilaannit iluar-siisummik nassaarniarluni sulissuteqartoqarsimavoq. 2010-mi aggustimi Ecuadorip aamma FN-imi ineriartortitsineranut programmip (United Nations Development Programme, UNDP-p) akornanni kattussamik aningaasaateqarfimmik trust fondimik *Ecuador Yasuni ITT Trust Fond*-imik pilersitsinissaaq pillugu isumaqatigiissusiortoqarpoq. Kattussamik aningaasaateqar-fimmut naalagaaffiit ataasiakkaat, Ngo't, namminersuutigalugu aningaasaateqarfiit allallu annertunerusunik imaluunniit annikinnerusunik aningaasaliissuteqarsimapput. Naak nunar-suarmi uumasooqassutsimik assigiinngitaassutsimigut annertunerpaat ilaatut Yasuni National Park naatsorsuutigineqaraluartoq kattussamik aningaasaateqarfimmut aningaasat isuman-naarniarnerat imaannaanngitsuusimavoq. 2010-mi aningaasaateqarfiup pilersinnerani 2012-imi novembarip tungaanut aningaasaateqarfimmut 3,5 mio. US\$-it missaat aningaasaliis-sutigineqarsimapput (kissaatigisatut akip 0,1 %-ia), taakkunanit 0,5 mio. US\$-it sinnerlugit allaffissornermut atugaasimallutik. Tamannalu pivoq naak 2011-p naanerani 116 mio. US\$-it akuersissutigineqarsimagaluartut. Aningaasaateqarfiup nittartagaani paasissutissat nassaa-rineqarsinnaapput, matumani: <http://mptf.undp.org/factsheet/fund/3EYCO>. Kattussatut ani-

ngaasaateqarfiup nukissaq ataavortoq aamma piujuartitsisutut ineriartortitsinikkut suliniutit aningaasaliinerillu aningaasaliiffiginnaavai, soorlu orpippassuarnik piiaanerit, kiisalu pingortitami ataqatigiiffinnik eriaginninneq, sulili suliniutinut akiliisoqarsimangilaq.

Uuliaatimik atussannginnerinut aningaasaliisoqarnissaanik naalagaaffiit kissaateqartut akilernerqarsinnaaffiannik nunani tamalaani atukkamik aaqqissuussisoqarsimangilaq. Uuliasionnissamik akuersissuteqarnissamut taarsiullugu Ecuadori eqqaassanngikkaanni Naalakkersuisut paasitneqarnerannut allanik nunanik aningaasaliisoqarnissaanik misiliisoqarsimangilaq.

Nunarsuarmi nunat sorliit uuliasiunnginnissamut aningaasanik pissarsisarsimappat? Taamaattoqarsimappallu misilittangaasut Naalakkersuisuniit misissorneqarsimappat?

Akissut:

Uuliasiortoqarfiup ineriartortinnissaanik akuersissuteqannginnermut Ecuadori eqqaassanngikkaanni nunanik allanik aningaasaliisoqassaneramik misileraasimasunik assersuutissanik allanik nassaartoqarsinnaasimangilaq, tassani imatut paasillugu kiattup orpippassuisa uumasooqassutsillu assigiinngisitaassusaata eriagineqarnissaannut pilersitsiniutitut.

Siusinnerusukkut oqaatigineqartut Ecuadorimit misilittakkat suli killeqarput. Kattussatulli aningaasaateqarfimmit aningaasat Ecuadorimi naalakkersuisut namminneq aalajangiiffiginnaanngimmagit maluginiartariaqarpoq – taakku "nunap karsianni" ilaanngillat. Kattussatut aningaasaateqarfimmi aningaasanut tunngasunik aalajangiisartunik Ecuadorimi naalakkersuisut sinniisuinit, najugaqarfimmi soqutigisaqatigiinnit aamma naalagaaffiit aningaasaliisimasut sinniisuinik inuttalimmik aqutsisoqatigiilortoqarsimavoq. Aningaasaateqarfiup ataqatigiis-saarnera ulluinnarnilu allaffissorfiginera UNDP-p najugaqarfimmi allaffigisaata isumagaa.

Naalakkersuisut qanoq isumaqarfingivaat Nunatsinni uuliasiunnginnissamut nunatta karsia avataaniit aningaasarpassuarnik pissarsisinnaanera?

Akissut:

Tassaangilaq periarfissaq Naalakkersuisut soqutiginartitaat. Piviusuni taamatut aningaasaliisoqarnera, nunat ilaat akiliinissamut piviusutut piareersimassappata taamaallaat isumaqassaaq Kalaallit Nunaata Danmarkimit tapiissutisiat nunanit allanit tapiissutinik uagut aalajangiiffiginnaanngisatsinnik taarsernerinik. Aammattaaq oqaatigineqassaaq nunatta karsianut isertitat amerlanerit taamaallaat aatsitassarsiornerup aatsitassanillu piiaanerup siuarsarnissaannik Naalakkersuisut kissaateqarnerannut patsisaasut arlaliusut akornanni ataasiinnaamat. Aamma patsisaasut tassaapput nutaanik suliffeqalersitsiniarnerit, ilinniagaqarsimassutsip qaffaaviginissaa, aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiorfiusup nukittorsarlugulu annertusarnissaa.

Ecuadorimi pisumut tunngatillugu aningaasaliisoqarnissaanut aaqqissuut taanna aningaasarsiuutigineqarsinnaasunik uuliaqartoqarneranik nassaartoqarnerup kingornatigut pisimanera sianigeqquneqassaaq. Pisoq Kalaallit Nunaannut nuunneqassappat uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffup aningaasarsiuutigineqarsinnaasumik nassaarnissaa utaqqisariaqassavarput, tassalu suli qillerisoqassaaq, tamatumalu kingornatigut ingerlatseqatigiiffik nassaarisamik atugaqaqqussanngilarput, nunanillu, kattuffinnik, aningaasaateqarfinnik il.il. Kalaallit Nunaata allatut isertitarisinnaagalugaanik aningaasaleerusuttunik nassaarniassalluta. Soorunalumi tatiginnilluarluni uuliasiornerminut milliardikkaanik aningaasaliisimasumut

ingerlatseqatigiiffimmut Kalaallit Nunaat taarsigassiissutinik akiliisariaqassaaq. Assersuutigalugu 2010-innarmi 2011-miinnarmilu Cairnip 6 mia. kr.-t sinnerlugit uuliasiornermut atorsimavai. Assersuutigalugu Nordsømut naleqqiullugit Kalaallit Nunaanni uuliasiorneq atuinerlu akisunerusupilussuummat Kalaallit Nunaanni aningaasarsiutigisinnaasatut nassaat annertuupilussuussapput. Piviusutut isumaqassaaq aningaasaliisinnaasunik ukiuni 25-30-ni ukiut tamaasa Kalaallit Nunaannut 5-10 mia. kr.-nik akileerusuttunik nassaartoqassasoq. Manna tikillugu Ecuadorimi aningaasaateqarfimmut akiliisarnernit misilittakkatigut tamatuma assupilussuaq ajornakusoortussaananerani siulittuivoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Ove Karl Berthelsen

26. november 2012

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalackersuisunut apeqqutit imaattut matumuuna saqqummiuppakka:

- 1. Naalackersuisut misissuisimappat nunarsuarmi uuliasiunnginnissamut aningaasaliisartunik peqarnerseq?**
- 2. Nunarsuarmi nunat sorliit uuliasiunnginnissamut aningaasanik pissarsisarsimappat? Taamaattoqarsimappallu misilittangaasut Naalackersuisuniit misissorneqarsimappat?**
- 3. Naalackersuisut qanoq isumaqarfingivaat Nunatsinni uuliasiunnginnissamut nunatta karsia avataaniit aningaasarpassuarnik pissarsisinnaanera?**

(Kristian Jeremiassen, Siumut)

Tunngavilersuut:

BP 2010-mi Mexicop Kangerliumanersuani uuliasiorfimmi Deepwater Horizonimi uuliamik mingutsitsinersui eqqarsaatingisarsimavakka ernumatingalungulu nunatta sineriaani assinganik pisoqarsinnaanera, taamatut pisoqassappat inuussutissarsiuutitta annersaat annertooujussuarmik eqqorneqassaaq aningaasarsiornitsinnut ajoqutaalluinnartumik suliffippassuarnillu annaasaqarfiusumik.

Pinngortitarput issittumiittoq mianernarlunnartuuvoq pinngortitalu nukii peqarniissinnaasarlutik, taaq, issi, anorersuillu takkuttarput mianerisaqanngilluinnarlutik taamaammat uuliasiorneq nunatsinni ingerlanneqalissappat sillimaniarneq sakkortunerpaaq atoraluarpalluunniit pinngortitap nukissui inuinnannguusungut akiorsinnaanngikkingut isumaqarpunga.

Apeqqut siulleq Naalackersuisut misissuisimappat nunarsuarmi uuliasiunnginnissamut aningaasaliisartunik peqarnerseq? Taamatut apeqquteqarninni paaserusuppara Naalackersuisut misissuisimansut aningaasaateqarfeqarpat imaluunniit aningaasaliisartoqarpat uuliasiunnginnissamut aningaasaliisartunik. Isumaqarpunga taamatut aningaasaliisartoqarpat iluatinnartut nunatta karsiata aningaasarpassuarnik immernissaa pinngortitaq allanngortinngikkaluarlungu mingutsinngikkaluarlungulu.

Apeqqutip aappaa Nunarsuarmi nunat sorliit uuliasiunnginnissamut aningaasanik pissarsisarsimappat? Taamaattoqarsimappallu misilittangaasut Naalackersuisuniit misissorneqarsimappat?

Apeqqutip pingajua Naalackersuisut qanoq isumaqarfingivaat Nunatsinni uuliasiunnginnissamut nunatta karsia avataaniit aningaasarpassuarnik pissarsisinnaanera?

Apeqqutikka ullut suliffiusut qulit iluanni akineqarnissaa piumasarivara.